Jak ubezpieczyć studenta i doktoranta

Data aktualizacji
2020-12-17

Studenci, aby mieć prawo do świadczeń w ramach NFZ, powinni mieć własny tytuł do ubezpieczenia lub być do niego zgłoszonym np. przez rodzica lub uczelnię. Muszą więc zadbać o formalności, dzięki którym będą mieć potwierdzone prawo do świadczeń.

Zgłoszenie do ubezpieczenia przez rodziców

Student, który nie ma własnego tytułu do ubezpieczenia, powinien zostać zgłoszony do ubezpieczenia jako członek rodziny. Mogą to zrobić rodzice lub współmałżonkowie rodziców. Jeśli jednak oni sami nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu, mogą to zrobić też dziadkowie.

Student jako członek rodziny może być zgłoszony do ubezpieczenia zdrowotnego do ukończenia 26 roku życia.

Zgłoszenie przez uczelnię

Jeśli student nie ma swojego ubezpieczenia lub nie może być zgłoszony jako członek rodziny, do ubezpieczenia zdrowotnego powinna zgłosić go uczelnia. Student – aby uzyskać ubezpieczenie zdrowotne – sam musi zgłosić się do dziekanatu w tej sprawie, ponieważ jest ubezpieczany na swój wniosek.

Zgłoszenie do ubezpieczenia przez pracodawcę

Student, jak każda inna osoba, może mieć własny tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego. Ta sytuacja dotyczy studentów, którzy pracują np. na umowę o pracę. Wtedy do ubezpieczenia zdrowotnego zgłasza ich pracodawca (nie dotyczy umów zlecenia dla studentów do 26. roku życia). Student, który prowadzi swoją działalność, zgłasza się sam.

Dodatkowe informacje

- Studenci z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności mogą być zgłoszeni jako członek rodziny przy rodzicu bez względu na wiek.
- Student, który ma przyznane prawo do renty, jest ubezpieczony przez ZUS.
- Student, który zawarł związek małżeński, może zostać ubezpieczony przez współmałżonka, o ile posiada on ubezpieczenie.

O czym trzeba pamiętać

Studenci, którzy pracują tylko w okresie wakacji na umowę o pracę, uzyskują na krótko swój własny tytuł do ubezpieczenia. Są wyrejestrowani przez ZUS z ubezpieczenia zgłoszonego np. przez rodziców. Po zakończeniu pracy pracodawca też ich wyrejestruje z ubezpieczenia zdrowotnego. Wtedy student

powinien przypomnieć rodzicom, aby ponownie zgłosili go jako członka rodziny z datą uzyskania uprawnień po zakończeniu pracy. W innej sytuacji będzie nieubezpieczony, co może mieć przykre konsekwencje związane z koniecznością opłaty za leczenie.

Także w przypadku, gdy to rodzice studenta zmieniają pracę, powinni zgłosić na nowo członków rodziny do ubezpieczenia u kolejnego pracodawcy.

Ubezpieczenia doktorantów

Doktorantów, którzy nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia z innego tytułu, do ubezpieczenia zdrowotnego – na ich pisemny wniosek – zgłasza uczelnia i odprowadza za nich składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Uczelnia zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego i opłaca składkę za studentów oraz doktorantów, gdy zainteresowani przedstawią stosowne oświadczenie o niepodleganiu obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu (w szczególności dotyczy to osób, które ukończyły 26. rok życia).

Ubezpieczenia obcokrajowców

Studenci obcokrajowcy spoza UE ubezpieczają się w Polsce poprzez zawarcie umowy dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego z oddziałem NFZ właściwym ze względu na miejsce zamieszkania i sami finansują sobie opłacanie comiesięcznej składki zdrowotnej, chyba że posiadają Kartę Polaka lub zaświadczenie o polskim pochodzeniu. Wtedy obowiązek opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne spoczywa na uczelni, na której studiują.

Osoba zainteresowana takim ubezpieczeniem musi złożyć w wojewódzkim oddziale NFZ wniosek o objęcie jej dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym. W tym celu niezbędne jest okazanie dokumentów:

- paszportu wraz z dokumentem potwierdzającym legalny pobyt w Polsce (wiza, karta pobytu)
- dokumentu potwierdzającego posiadanie statusu studenta (legitymacja studencka lub zaświadczenie z uczelni)
- pozwolenia od rodziców na podpisanie umowy dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego (jeśli jest to osoba niepełnoletnia).

Objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym następuje z dniem określonym w umowie zawartej z NFZ, a ustaje z dniem rozwiązania tej umowy albo po upływie miesiąca nieprzerwanej zaległości w opłacaniu składek. Studenci i doktoranci są zwolnieni z opłat dodatkowych do podpisania umowy o dobrowolne ubezpieczenie. Opłacają jedynie należną składkę.

Wygaśnięcie prawa do ubezpieczenia

Prawo do ubezpieczenia wygasa w przypadku:

- ustania tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego osoby, która zgłosiła studenta
- zaprzestania kontynuowania nauki przez studenta pomiędzy 18. a 26. rokiem życia
- ukończenia 26 lat
- skreślenia z listy studentów
- uzyskania własnego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego (np. student zostaje zatrudniony na umowę o pracę i zyskuje swoje własne ubezpieczenie zdrowotne).

Jeśli obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego studenta i doktoranta wygasa z dniem ukończenia szkoły lub studiów doktoranckich albo skreślenia z listy studentów lub doktorantów, to ich prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wygasa po upływie 4 miesięcy od zakończenia nauki lub skreślenia z listy.

Jak mieć pewność, że jest się ubezpieczonym

Informacje o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym można sprawdzić, logując się na Internetowe Konto Pacjenta. Do logowania będzie potrzebny profil zaufany lub dowód osobisty z warstwą elektroniczną (e-dowód).

Jak zalogować się na Internetowym Koncie Pacjenta

Wybór lekarza podstawowej opieki zdrowotnej

Jeśli student po przeprowadzce do miejsca, gdzie będzie studiował, nie ma tam swojego lekarza pierwszego kontaktu, warto jak najszybciej złożyć deklarację wyboru lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Druk deklaracji można otrzymać w przychodni lub pobrać ze strony internetowej oddziału wojewódzkiego NFZ. Podobnie w przypadku wyboru pielęgniarki środowiskowej. Studentki mogą również na takich samych zasadach wybrać położną.

Online można to załatwić poprzez Internetowe Konto Pacjenta.

Zmiana lekarza, pielęgniarki, położnej POZ możliwa jest nie częściej niż dwa razy w roku (warto o tym pamiętać, jeśli student np. wraca na dłuższy okres do swojej miejscowości).
W przypadku, gdy po raz trzeci w danym roku kalendarzowym student zmienia lekarza POZ, pielęgniarkę POZ lub położną POZ – jest zobowiązany do wniesienia na rachunek oddziału NFZ opłaty w wysokości 80 zł.

Ubezpieczenie zdrowotne w trakcie studiów w krajach UE

Studenci, którzy udają się do innego państwa członkowskiego UE/EFTA, aby tam studiować, powinny zabrać ze sobą Europejską Kartą Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ).

Przeczytaj o EKUZ

Podstawa prawna

- Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z 27 sierpnia 2004 r. (**Dz.U. 2021 poz. 1285**)
- Ustawa o podstawowej opiece zdrowotnej z dnia 27 października 2017 r. (**(Dz.U. 2021 r. poz. 1050**)